

चट्याड़ लागेर प्रहरी सहायक हवल्दारको मृत्यु

पाँचवर्ष, चैत ७। चट्याड़ लागेर प्रहरी एक जना प्रहरी सहायक हवल्दारको मृत्यु भएको छ। प्रहरी चौकीको गोपेटारमा कार्यरत ३५ वर्षीय प्रहरी सहायक हवल्दार पाण्डवकुमार माझीको मगलबाट राति चट्याड़ लागेर मृत्यु भएको हो।

रात ११:२० बजे प्रहरी चौकीको ढाकामा उभिएका माझीलाई चट्याड़को फडका लागेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय प्रहरीको गोपेटारमा चट्याड़को फडका भएको गोपेटारमा चट्याड़को फडका लागेको बताएको छ।

मोरडको ग्रामथान -४ घर भएका ३५ वर्षीय माझी इलाका प्रहरी कार्यालय मौवामा दरबन्दी भई प्रहरी चौकी गोपेटारमा कार्यरत रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय पाँचवर्ष लागेर सहायक उभिएका अधिकारी प्रहरी निरीक्षक समिति क्षेत्रावाहाले जानकारी दिए। चौकीमा रहेका अन्य प्रहरीले माझीलाई उभिएका अधिकारी चट्याड़को फडका लागेको बताएको छ।

मोरडको ग्रामथान -४ घर भएका ३५ वर्षीय माझी इलाका प्रहरी कार्यालय मौवामा दरबन्दी भई प्रहरी चौकी गोपेटारमा कार्यरत रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय पाँचवर्ष लागेर सहायक उभिएका अधिकारी चट्याड़को फडका लागेको बताएको छ।

लागूऔषध भयावह बढ़ते

भाषामा दिन प्रतिदिन लागूऔषध ओसारपसार र प्रयोगकर्ताहु बढ़दै गएका छन्। भाषामोडमा मंगलबार भएको कार्यक्रममा दिइएको जानकारी अनुसार चालू आर्थिक वर्षको आठ महिनामा पच्चीस जना महिला र दुई सय उनन्द्यालीस जना पुरुष लागूऔषधसहित पकाउ परेका छन्। जिल्ला प्रहरी कार्यालय भाषामे समुदाय प्रहरी साभेदारी कार्यक्रम अन्तरगत भाषामा पन्थ वटै पालिकाका प्रमुखसहितका जनप्रतिनिधिहस्सेंग गरेको कार्यक्रममा लागूऔषध नियन्त्रणका लागि स्थानीय सरकारले पनि सहकार्य गर्ने निर्णय गरियो।

लागूऔषधको बढ़दो ओसारपसारले प्रयोगकर्तामा भविष्यमा हुनसक्ने क्षतिका बारेमा जिम्मेवार संस्थाले बेलैमा सचेत र सजग हुन जस्ती छ। यसको कारोबार र प्रयोगमा खासगरी किशोर र युवाहरुको संलग्नता बढिरहेका कारण परिवार, समाज हुँदै राष्ट्रकै जीवन प्रभावित हुने स्पष्ट छ। यसले आर्थिक, शारीरिक तथा मानसिक स्वास्थ्यमा हुने क्षतिलाई रोक्न बेलैमा विशेष योजना, रणनीति कार्यक्रम र कार्यालयमा नलाग्ने हो भने देशले ठूलो क्षति व्यहोर्नपर्नेछ। त्यसकै लागि भए पनि एकाइ नै गठन गरेर लागूऔषध नियन्त्रणमा लागेको प्रहरीको एकल प्रयासमा स्थानीय सरकारले पनि सहकार्य गर्न जस्ती छ।

सरकारी तथ्याङ्कले नेपालमा कडा लागूपदार्थ सेवन गर्नेको संख्या एक लाख तीस हजारको हाराहारीमा रहेको देखाएको छ। प्रति वर्ष ११.३६ प्रतिशतले दुर्घटनाको संख्या बढ़ैदैछ। काठमाडौं, सुनसरी, कास्की, मोरड, भाषा, रुपन्देही, घिन्वन र बाँकेमा लागूपदार्थ सेवनकर्ताहरुको संख्या उच्च छ। त्यसमा पनि विश्वार्थीहरुको संख्या बढी छ। यस्तोमा प्रहरीको नयाँ रणनीति अनुसार स्थानीय सरकारले सहकार्य गरेर लागूऔषधको प्रयोगबाट हुने क्षतिको भयावहता रोक्न लाग्नु पर्दैछ। अन्यथा नेपालको भविष्य नै असुरक्षित हुने जोखिम अमै बढेर जान्छ।

नरेश भार्ती

विश्वमा प्रत्येक वर्ष '२१ मार्चलाई' अन्तर्राष्ट्रिय जातीय विभेद बिरुद्धको दिवसका रूपमा मनाउने गरिन्छ। विश्वमा न्यायेमीहरुको निर्मात रंग तथा जातीय विभेदको अवस्थाबाट लेखाजोखा गर्ने महत्वपूर्ण अवसर हो। यस अलेखमा २१ मार्चको सन्दर्भ र नेपालका दिलत समुदायले कानून र राजनीतिमा भोगेको जातीय विभेदको अवस्थाबाट चर्चा गरिने छ।

जातीय विभेदलाई नापाले पनि चिनाउने गरिएको छ। यसै यसेको सन्दर्भमा चर्चा गर्ने। अलमसँग्यक शेष (गोरा) शासकले उपनिवेश राज्यहरुमा रांगका (रेश) आधारमा मानवलाई पशु सह विभेद गर्न्थे। गोरा शासकले अफिकी मुलुकका बहुसँग्यक अस्वेत (काला)हरु माथि रंगाका आधारमा विभेदको नीति अनाउने छ।

सन् १९५० मा दक्षिण अफिकामा गोरा शासकले कालाहरु माथि 'पास ल' अर्थात रंगभेदीका कानून जारी गरे। अस्वेत भएको कारण आराउने देशमा पास लिपुपर्ने कानूनका रूपरूप सन् १९६० मार्च २१ का दिन अस्वेत जनताहरुले दक्षिण अफिकामो सार्विभूले भन्ने स्थानमा न्यायका लागि शान्तिपूर्ण जनप्ररूपमा गर्ने। विशेषमा उत्त्राकामा मानव सागरमाथि तत्कालिन सरकारले दिसात्मक दमन गरेगो। गोरा शासकले अदोलेन दबाउन निहत्या आदोलेनकारी माथि गोली वर्षयो। ६९ जना आदोलेनकारी माथि भने तीन सम्बन्धा बढी थाइए थाइयो।

सन् १९६० को दक्षिणमा ल्यानिस अमेरिकी मुलुकमा समजवादी र जनवादी आदोलेनको लहर चल्यो। अफिकी मुलुकहरु विशेषगरी दक्षिण अफिकामा सार्विभूले भन्ने स्थानमा न्यायका लागि शान्तिपूर्ण जनप्ररूपमा गर्ने। विशेषमा उत्त्राकामा मानव सागरमाथि तत्कालिन सरकारले रांगाको विभेदी कानूनिकरुद्ध आदोलेन चल्यो। आदोलेनको राप र तापका कारण सन् १९६० अप्रिल ७ मा श्वेत शासक विभेदको 'पास ल'हाटाउन वाच्य भयो। यो मानवतावादी आदोलेनले विश्वमोरो धार्यो।

फलस्वरूप संस्कृत राष्ट्रसंघीय भाषामध्ये सन् १९६६ मा एक प्रस्ताव पारित गरी '२१ मार्च' अर्थात् अफिकी अस्वेत नागरिकलाई हार्या गरिएको दिनलाई 'अन्तर्राष्ट्रिय जातीय विभेद उन्मुलन दिवसका' रूपमा मानाउन विश्वभरलाई आहवान गरेगो। सन् १९६७ देखि विश्वभरमा २१ मार्चलाई अन्तर्राष्ट्रिय जातीय विभेद उन्मुलन दिवसका' रूपमा मानाउन थालियो।

नेपालमा जातीय विभेद :
हिन्दू वर्ण व्यवस्थाबाट शुरू भएको जातीय विभेद तथा छुवालुले 'वि.स.१९१०' को मुलुकी ऐसाम' वैधता पाएको देखिन्छ। धार्मिक आवरणमा प्रवेश

सन्दर्भ : २१ मार्चको जातीय विभेद उन्मुलन दिवस

अन्तर्राष्ट्रिय जातीय

विभेदबिरुद्धको दिवस र दलित

गरेको जातीय विभेदले कानूनी मान्यता पाएपछि जात अनुसारको दण्ड सजाय, जातीय आधारमा अवसर र विभेदरणले नेपाली समाज विभक्त भयो। करिब चार हजार वर्षदेखि जग गाडेको जातीय विभेद तथा छुवालुले नेपालीहरुको नशा नशामा रक्त प्रभाव सरी बन थाल्यो।

वि.स. १९१० को मुलुकी ऐसले विभाजन गरेको तागाधारी, मतवाली (मारिसिया र नामासिया) छुवालुले हाल्नु नपर्ने पानी अचल र छुवालुले हाल्नु पानी अचल भनी विभाजन गरेको यिथो।

छुवालुले हाल्नु पानी अचल भनी विभाजन गरेको यिथो।

वि.स. २००७ को जनगणना २०८० र २१ मार्चलाई अन्तर्राष्ट्रिय जातीय विभेदबिरुद्धको दिवसका रूपमा मनाउने गरिन्छ। विभेद अन्य विभेदको अवस्थाबाट लेखाजोखा गर्ने महत्वपूर्ण अवसर हो। यस अलेखमा २१ मार्चको सन्दर्भ र नेपालका दिलत समुदायले कानून र राजनीतिमा भोगेको जातीय विभेदको अवस्थाबाट चर्चा गरिने छ।

वि.स. २००७ को जनगणना २०८० १४ वर्ष लागेको देखिन्छ। (वि.स. २०४९ चैत १४ गते सर्वोच्चको फैसलावाट)

'जातीय तथा अन्य सामाजिक छुवालुल तथा भेदभाव (कम्तुर र सजाय) ऐस.२०८८' बन्न ६१ वर्ष लागेको देखिन्छ।

प्रदेश सभातर्फ खस आर्यको प्रतिनिधित्व

४२.७३ प्रतिशत छ। आदिवासी जनजातिको

मधेशीको १५.८२ प्रतिशत, तथा

समानाताको १५.८२ प्रतिशत छ।

प्रदेश सभातर्फ खस आर्यको प्रतिनिधित्व

४२.७३ प्रतिशत छ। आदिवासी जनजातिको

मधेशीको १५.८२ प्रतिशत, तथा

समानाताको १५.८२ प्रतिशत छ।

प्रदेश सभातर्फ खस आर्यको प्रतिनिधित्व

४२.७३ प्रतिशत छ। आदिवासी जनजातिको

मधेशीको १५.८२ प्रतिशत, तथा

समानाताको १५.८२ प्रतिशत छ।

प्रदेश सभातर्फ खस आर्यको प्रतिनिधित्व

४२.७३ प्रतिशत छ। आदिवासी जनजातिको

मधेशीको १५.८२ प्रतिशत, तथा

समानाताको १५.८२ प्रतिशत छ।

प्रदेश सभातर्फ खस आर्यको प्रतिनिधित्व

४२.७३ प्रतिशत छ। आदिवासी जनजातिको

मधेशीको १५.८२ प्रतिशत, तथा

समानाताको १५.८२ प्रतिशत छ।

प्रदेश सभातर्फ खस आर्यको प्रतिनिधित्व

४२.७३ प्रतिशत छ। आदिवासी जनजातिको

मधेशीको १५.८२ प्रतिशत, तथा

समानाताको १५.८२ प्रतिशत छ।

प्रदेश सभातर्फ खस आर्यको प्रतिनिधित्व

४२.७३ प्रतिशत छ। आदिवासी जनजातिको

मधेशीको १५.८२ प्रतिशत, तथा

समानाताको १५.८२ प्रतिशत छ।

प्रदेश सभातर्फ खस आर्यको प्रतिनिधित्व

४२.७३ प्रतिशत छ। आदिवासी जनजातिको

मधेशीको १५.८२ प्रतिशत, तथा

समानाताको १५.८२ प्रतिशत छ।

प्रदेश सभातर्फ खस आर्यको प्रतिनिधित्व

४२.७३ प्रतिशत छ। आदिवासी जनजातिको

मधेशीको १५.८२ प्रतिशत, तथा

समानाताको १५.८२ प्रतिशत छ।

प्रदेश सभातर्फ खस आर्यको प्रतिनिधित

